

Uppföljning av Relationsvåldsteamet i Katrineholm

Bakgrund

2018 startade Katrineholm en ny verksamhet för våld i nära relationer, ett relationsvåldsteam. Tidigare hade kommunen en kvinnofridsverksamhet, kallad Frida, som framför allt riktade sig till kvinnor utsatta för våld. Med det nya relationsvåldsteamet ville kommunen bredda verksamheten och rikta sig till flera målgrupper. På så sätt ville kommunen samla alla ärenden under "ett tak" för att både öka kompetensen om våld i nära relationer och nå fler.

I dag jobbar teamet med vuxna våldsutsatta, både kvinnor och män, våldsutövare och barn som upplevt våld. Teamet gör riskbedömningar, utreder och erbjuder stöd och insatser: enskilt och i grupper genom både öppna insatser och insatser efter utredning. I verksamheten arbetar tre behandlare med vuxna – två med våldsutsatta och en med våldsutövare, samt en behandlare med barnärenden. Det finns också en samverkansgrupp med representanter från teamet och andra enheter på socialförvaltningen.

Vad ville verksamheten ta reda på?

När Relationsvåldsteamet startade bestämde sig enhetschefen tillsammans med avdelningschefen för att redan från början följa upp verksamheten systematiskt utifrån de klienter som verksamheten mötte och för att använda det i ett kvalitets- och förbättringsarbete.

"Kvalitetssäkring genom systematisk uppföljning vill vi använda för att skapa en bättre och mer rättvis och rättssäker insats som ska nå alla våldsutsatta i vår kommun"

Tillsammans med personalen diskuterades frågan "Hur kan vi veta att det vi gör är rätt"? Lite bakifrån började man också fundera kring frågan "Vilka är det vi inte når och varför gör vi inte det? En fråga som hade noterats innan uppföljningen startade var att verksamheten upplevde många avbokade besök. En mer specifik fråga som man ville undersöka blev därför vilka det var som bokade av och varför. Kunde något gemensamt hittas för den gruppen? Det fanns också en känsla av att ärenden som hade aktualiserats via polisen sällan kom till första mötet. Påverkade aktualiseringsvägen motivationen till att ta emot stöd?

Vilken information samlades in?

Enhetschefen valde tillsammans med verksamhetsutvecklaren och personalgruppen ut vilken information – vilka variabler – som skulle samlas in och följas. Vilken information som samlas in och följs har ändrats under tiden.

Bakgrund	Process	Resultat
• Aktualiseringsväg • Datum för aktualisiering • Kön • Ålder • Inomeuropeisk eller utomeuropeisk bakgrund • Eventuella barn	• Genomgången utredning • Beslut om insats • Typ av insats • Stöd genom öppen verksamhet	• Mottagande av stöd • Fullföljning av stöd och insats • (Påbörjat arbetet med brukarenkäter)

Uppföljningen innefattar samtliga klienter hos verksamheten på årlig basis.

Hur samlades informationen in?

Verksamhetsutvecklare hjälpte till med att hämta uppgifter från journaler och genomförandeplaner som fanns i verksamhetssystemet. Då verksamheten också ville följa specifik information i alla ärenden, behövde också viss information fyllas på manuellt. Som verktyg för datainsamling/-registrering användes Excel, eftersom det redan tidigare användes för statistik i verksamheten. En fil med den information (de variabler) som skulle följas, byggdes upp med hjälp av verksamhetsutvecklare. I exemplet ingår cirka 100 ärenden i uppföljningen.

All personal har varit delaktig och kommit med synpunkter kring vilken information som ska samlas in och följas. Insamlingen av information/data görs kontinuerligt av personalen vid varje nytt ärende och ingår i det dagliga arbetet. Det har blivit en rutin i det dagliga arbetet och upplevs inte som svårt eller tidsödande av personalen. Alla ser nyttan av uppföljningen och då upplevs den inte vara arbetsam.

Resultaten används månadsvis av verksamheten då teamet tillsammans går igenom och diskuterar insamlad data och resultaten vid gemensamma behandlingskonferenser. Enhetschefen sammanställer också en månadsrapport till ledningsgrupp och nämnd som även de ser värdet och nyttan av att följa upp verksamheten systematiskt. När uppföljningen var klar, analyserades resultatet tillsammans med enhetschef och representanter från personalgrupperna. En återkoppling skedde sedan på respektive enhet och till politiker i ansvarig nämnd.

Vilken kunskap blev resultatet av uppföljningen?

Sammanställningen visade bl.a. det som verksamheten trodde sig hade observerat innan, att många ärenden som hade aktualiserats av polisen, inte dök upp. De besökte då polisen på deras APT och informerade om både verksamheten och vad de hade sett. De kunde då också visa statistik över antal klienter som inte dök upp. Det visade sig att polisen i akuta ärenden inte alltid informerade den berörda personen om att stöd skulle erbjudas, utan bara skickade informationen vidare till verksamheten, som bjöd in till möte. Polisen frågade heller inte på ett systematiskt sätt om stöd önskades. De kom överens med polisen om att de skulle börja fråga individer om de ville ha stöd och informera om verksamheten.

Genom att systematiskt följa upp alla ärenden har barnen synliggjorts i våldsärenden, vilket har gjort att personalen blivit duktigare på att göra orosanmälningar internt.

Vilka förändringar gjordes till följd av ny kunskap?

Ett mål med uppföljningen var förbättrad samverkan med polisen. Verksamheten upplevde att polisen pratar om brottsförebyggande arbete, men utifrån en annan målgrupp än den som Relationsvårdsteamet träffar. Verksamhetens målgrupp skapar inte otrygghet för medborgare i allmänhet, en utgångspunkt för förebyggande arbete hos polisen, vilket inneburit att polisens och relationsvårdsteamets bild av förekomst av våld och behov av förebyggande arbete varit olika. Teamet ville få in relationsvåld i polisens förebyggande arbete och kunde genom uppföljningen visa siffror på förekomst av våld, både hos vuxna och hos ungdomar. Som resultat har inriktningen mot relationsvåld kunnat tydliggöras i polisens brottsförebyggande arbete. En samverkansgrupp har startats med polisen, vilket har gjort att det skapats enkla vägar för samverkan och i kunskapsutbytet mellan socialtjänsten och polisen.

Fler insatser i socialtjänsten har tagits fram för barn och utifrån vilket stöd de behöver. I dag finns insatser för barn som har bevittnat våld: "Stöd efter förhör", som är samtalsstöd efter polisens förhör med barnet, en insats som kallas "Tryggare barn", vilken ges under utredningstiden samt "Project support", en insats som ges efter utredningstiden och som är en längre insats.

Uppföljningen av relationsvårdsteamets verksamhet har satt frågan på agenda. Det har skapat ett ökat intresse för relationsvåld och bidragit till en kompetenshöjning om relationsvåldsfrågor i hela socialtjänsten. Alla socialsekreterare får i dag en grundläggande utbildning i våld i nära relationer som Relationsvårdsteamet ger. De har även gjort punktinsatser genom utbildning på Vård- och omsorgsförvaltningen, då Relationsvårdsteamet genom sin uppföljning har sett och kan visa att våld ofta förekom hos personer med funktionsnedsättningar samt bland äldre.

I dag används systematisk uppföljning på ett naturligt sätt i relationsvårdsteamet för att följa verksamheten och för kvalitetsutveckling. Nästa steg är att börja använda de brukarenkäter som har tagits fram, där kvalitet mäts ur olika aspekter bland annat genom att klienter tillfrågas om deras livssituation har förbättrats.

Framgångsfaktorer i uppföljningsarbetet

- Samverkan med polisen. Att polis och socialtjänst träffas har skapat enklare kontaktvägar mellan verksamheterna.
- Personalen har varit involverad från början, vilket skapar engagemang och att alla är involverade i arbetet. De ser också nyttan med arbetet, vilket ökar viljan att registrera information för uppföljning.
- Teamet fick bra stöd från en verksamhetsutvecklare både med att hämta ut data från verksamhetssystemet och bygga upp den Excelfil som används för att följa upp alla ärenden årsvis.
- De data/information som registreras i filen är begränsad, vilket var ett medvetet val. Det får inte upplevas som en belastning.
- Att bara inhämta statistik kring relevant fakta, annars kan det bli för stort.